

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

**ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

ДАНИЛЕНКО Сергій Анатолійович

УДК 351 : 328.18] : [316.77: ЗМІ(477)

**ВІДКРИТІСТЬ ТА ПРОЗОРИСТЬ ВЛАДИ:
МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ЗІ ЗМІ НА
РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ**

25.00.02 – механізми державного управління

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з державного управління

Одеса – 2018

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Одеському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України.

Науковий керівник

кандидат наук з державного управління, доцент

ПОПОВ Микола Петрович,

Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, перший заступник директора.

Офіційні опоненти:

доктор наук з державного управління, професор

ПАРУБЧАК Іван Орестович,

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького Міністерства освіти і науки України, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування;

кандидат наук з державного управління

ДЗЮНДЗЮК Борис В'ячеславович,

Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, старший викладач кафедри соціальної і гуманітарної політики.

Захист відбудеться “05” жовтня 2018 року об 14.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 41.863.01 в Одеському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України за адресою: 65009, м. Одеса, вул. Генуезька, 22, к. 212.

Із дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (65009, м. Одеса, вул. Генуезька, 22).

Автореферат розісланий “04” вересня 2018 року.

**Учений секретар
спеціалізованої вченої ради**

І. В. Нагорна

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю впровадження принципів відкритості та прозорості в діяльність органів публічної влади, дотримання яких забезпечує розширення участі громадськості в процесах визначення цілей розвитку суспільства та ухвалення рішень, сприяє досягненню соціальної стабільності, підвищує ефективність управління й рівень довіри громадян до влади. В умовах демократичних перетворень саме засоби масової інформації (ЗМІ) є одним із головних посередників у процесі обговорення важливих державних рішень. Складність та протиріччя процесів, які відбуваються у сучасному українському суспільстві, зумовлюють зменшення діалогової взаємодії владних структур і ЗМІ, скорочення каналів зворотного зв'язку, що, у свою чергу, призводить до зниження рівня довіри громадськості до влади. Такий стан обумовлюється тим, що у переважній більшості органи влади сприймають принципи відкритості та прозорості лише як просте інформування, доведення до відома громадян прийнятих рішень, але не як необхідну умову спільних зусиль щодо вирішення проблемних питань.

Ефективна взаємодія органів публічної влади та ЗМІ на основі принципів відкритості та прозорості потребує зміни характеру інформаційних зв'язків між ними. Підтвердженням цьому є об'єктивна необхідність постійних змін та розвитку суспільства, які спонукають до виникнення протиріч з усталеними бюрократичними традиціями владних структур та їх висвітленням у ЗМІ. На сучасному етапі вітчизняного державотворення в умовах здійснення інституційних реформ це органічно пов'язується з необхідністю відпрацювання нової стратегії взаємовідносин між державою та суспільством, побудованих на основі принципів демократичного врядування, які передбачають діалогові партнерські відносини. Це потребує наукового обґрунтування інноваційних підходів у системі сучасного публічного управління в аспекті формування нового типу взаємодії влади та ЗМІ.

Теоретичним підґрунтям дослідження проблем взаємодії органів публічної влади та ЗМІ стали розробки світових і вітчизняних науковців, а саме: теорії зв'язку мас-медіа і демократії Д. Кіна; моделей комунікативної взаємодії влади з інститутами громадянського суспільства та їх вплив на суспільні процеси Є. Тофлера, Г. Лассуела; комунікативних аспектів інформації В. Бебика, С. Бронікової, Б. Дзюндзюка, В. Королька, Н. Костенко, О. Литвиненка, Г. Почепцова, І. Слісаренка, С. Чукут. Питання теорії та практики впровадження принципів відкритості та прозорості в управлінській сфері розглядається у працях як українських, так і зарубіжних учених, зокрема: В. Бакуменка, Л. Гонюкової, М. Іжі, А. Колодій, Т. Мотренка, П. Надолішнього, Н. Нижник, І. Парубчака, Л. Приходченко, О. Оболенського, В. Ребкала, В. Токовенко, С. Телешуна, В. Юрчишина. Проблеми взаємодії органів публічної влади та ЗМІ розкриті у наукових дослідженнях: І. Колосовської, Ю. Падафет, О. Порфімович, О. Швець; відкритості владних інституцій та технології інформаційної взаємодії у процесі прийняття управлінських рішень:

Я. Гонцяж, Н. Гнидюк, І. Ібрагімової; визначення шляхів оптимізації взаємодії влади і засобів масової інформації у працях О. Бабінової, Н. Дніпренко, О. Д'якової, О. Радченка, Ю. Работи, А. Серанта.

Віддаючи належне фундаментальним та прикладним працям у галузі теорії та практики державного управління, присвячених питанням взаємодії органів публічної влади та ЗМІ, слід зазначити, що значна кількість проблемних питань – механізми регулювання окресленої взаємодії, забезпечення принципів відкритості та прозорості влади у процесі взаємодії зі ЗМІ – залишається сьогодні остаточно не вирішеними. Актуальність зазначених вище проблем, недостатня розробленість теоретичних та практичних питань визначили вибір теми дисертаційного дослідження, зумовили його мету та завдання.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконане в рамках науково-дослідних робіт Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України протягом 2010-2013 років за темами: “Публічно-приватне партнерство як необхідна складова розвитку держави в умовах демократичних реформ” (номер державної реєстрації 0111U000250), у межах якого автором як виконавцем було визначено та узагальнено механізми реалізації партнерських відносин між публічним і приватним сектором в інформаційній сфері, обґрунтовано запровадження механізму взаємодії органів публічної влади, бізнес-структур і суспільства щодо розвитку цифрового мовлення в регіонах України; “Сучасні підходи до використання ресурсного потенціалу регіонального управління” (номер державної реєстрації 0113U001740), де особистий внесок автора як виконавця полягав у розробці алгоритму забезпечення інформаційної відкритості органів публічної влади.

Мета і завдання дослідження. *Мета* роботи полягає в обґрунтуванні механізму регулювання взаємодії влади зі ЗМІ на регіональному рівні у процесі забезпечення відкритості та прозорості органів публічної влади й розробці рекомендацій щодо їх запровадження в практичну управлінську діяльність України.

Завдання для досягнення мети дослідження є такими:

- узагальнити теоретичні підходи до визначення сутнісних характеристик принципів відкритості та прозорості у взаємодії органів публічної влади зі ЗМІ;
- дослідити архітектоніку медіа-простору в Україні та встановити основні риси функціонування моделі інформаційної взаємодії влади зі ЗМІ;
- визначити напрями вдосконалення організаційно-правового механізму взаємодії органів публічної влади зі ЗМІ в Україні;
- узагальнити закордонний досвід взаємодії влади зі ЗМІ з точки зору можливості його застосування в українській практиці;
- провести ситуаційний аналіз взаємодії регіональної влади зі ЗМІ на прикладі Одеської обласної державної адміністрації;

– обґрунтувати концептуальні підходи до формування процесної моделі механізму регулювання взаємодії органу влади зі ЗМІ та розробити проектні рекомендації з основних напрямків удосконалення їх інформаційної взаємодії в Україні.

Об’єкт дослідження – процес забезпечення відкритості та прозорості органів публічної влади.

Предмет дослідження – механізм регулювання взаємодії органів публічної влади зі ЗМІ на регіональному рівні у забезпеченні відкритості та прозорості їх діяльності.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження було використано сукупність взаємодоповнюючих загальних і спеціальних методів: метод системного аналізу – при дослідженні сутності демократичних принципів державного управління, організаційного та правового механізмів забезпечення взаємодії органів публічної влади та ЗМІ, формуванні теоретико-методологічної бази дослідження; метод порівняльного аналізу – для визначення загальної тенденції становлення та розвитку процесу взаємодії органів публічної влади та ЗМІ, метод структурно-логічного моделювання використовувався у розробці нової моделі взаємодії органів публічної влади та ЗМІ, запровадження якої сприятиме забезпеченню відкритості та прозорості влади в Україні; метод комплексного аналізу – для формулювання наукових визначень, висновків, які виносяться на захист.

Інформаційна база формувалася на основі соціологічних досліджень, чинних загальнодержавних і регіональних програм. Теоретичну та методологічну базу дослідження становлять фундаментальні положення теорії державного управління, публічної політики, регіонального розвитку, наукові праці вітчизняних і зарубіжних науковців, присвячених питанням правового та організаційного забезпечення інформаційної відкритості та прозорості влади, а також – нормативно-правові акти, що регламентують відносини в інформаційній сфері.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні механізму регулювання взаємодії влади зі ЗМІ на регіональному рівні в Україні й розробці рекомендацій щодо його запровадження в практичну діяльність органів публічної влади з метою забезпечення їх відкритості та прозорості.

А саме:

вперше:

– розроблено концептуальний підхід до формування процесної моделі механізму регулювання взаємодії органу влади зі ЗМІ, який полягає у визначенні інструментів, спроможних максимально сприяти структурам громадянського суспільства в залученні їх до управлінської діяльності. Пропонована модель дозволяє визначити принципи комунікаційної взаємодії; мету та завдання; функції суб’єктів, відповідальних за комунікаційні зв’язки; ресурсне забезпечення взаємодії;

удосконалено:

- понятійний апарат науки державного управління в аспекті досліджуваної наукової проблеми, зокрема уточнено, розширено поняття “інформаційна взаємодія органів публічної влади та ЗМІ” як перспективного напрямку подальшого демократичного розвитку суспільства, орієнтованого на громадські інтереси, покликаному забезпечувати активний стиль спільних дій органів публічної влади та ЗМІ у вирішенні конкретних проблем, веденні партнерського діалогу, заснованих на принципах відкритості та прозорості;

- підходи до дослідження процесу формування інформаційного простору в Україні, пов’язані із запровадженням новітніх технологій суспільного мовлення, що дозволило виділити послідовність його розвитку;

дістали подальшого розвитку:

- методичні підходи щодо комплексного аналізу закордонного досвіду взаємодії влади зі ЗМІ у частині визначення стратегічних напрямків підтримки держави ефективного функціонування засобів масової інформації.

Практичне значення одержаних результатів. Основні теоретичні положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи мають практичне спрямування та можуть бути використані для вдосконалення системи публічного управління шляхом забезпечення відкритості та прозорості влади через впровадження механізму регулювання взаємодії зі ЗМІ на регіональному рівні та наданні конкретних пропозицій для підготовки нормативно-правових документів із питань інформаційного забезпечення роботи органів публічної влади, а також розробки навчально-методичних матеріалів та методичних рекомендацій із дисциплін в галузі “Публічне управління та адміністрування”, що стосуються даного питання.

Окремі висновки та результати дослідження були використані:

- *Міністерством оборони України* при розробці Положення про Департамент преси та зв’язків із засобами масової інформації (акт про впровадження від 15.03.2012);

- *Міністерством оборони України* при розробці Інструкції про порядок допуску журналістів, працівників засобів масової інформації на об’єкти Міністерства оборони України (акт про впровадження від 29.11.2012);

- *Державним агентством з питань електронного врядування України* при розробці Концепції розвитку електронної демократії в Україні та Плану заходів з реалізації першого етапу її виконання (довідка про впровадження від 09.10.2017 № 748/01);

- *Одеською обласною державною адміністрацією* при розробці Програми сприяння розвитку громадянського суспільства в Одеській області на 2012-2015 роки (акт про впровадження від 01.11.2013 № 07/04-20/617.1);

- *Одеською обласною державною адміністрацією* при розробці Положення про структуру та функціональні обов’язки працівників, які пов’язані з діяльністю в інформаційній та видавничій сферах (акт про впровадження від 06.11.2013 № 03-01-21/1302/03);

– *Одеською обласною державною адміністрацією* при розробці Положення про управління комунікацій та інформаційної політики Одеської обласної державної адміністрації (акт про впровадження від 05.17.2017);

– *Військовою академією (м. Одеса)* в навчальному процесі при підготовці та викладанні курсів лекцій (акт про впровадження від 17.08.2017);

– *Національним університетом “Одеська юридична академія”* у процесі розробки навчальних курсів: “Теорія масової комунікації” та “Вступ до спеціальності” для науково-методичного забезпечення навчального процесу (довідка про впровадження від 21.11.2013 № 3333-3).

Одержані результати можуть бути використані для подальших наукових розробок, зокрема з проблем запровадження демократичних принципів відкритості та прозорості в теорію та практику публічного управління, розвитку громадянського суспільства в Україні.

Особистий внесок здобувача. Дисертаційне дослідження є завершеною самостійною науковою роботою, в якій за результатами проведених досліджень отримано нові теоретичні результати, що є належним теоретико-практичним підґрунтям для розв'язання важливого наукового завдання – обґрунтування механізму регулювання взаємодії органів публічної влади та ЗМІ на регіональному рівні, заснованого на принципах відкритості та прозорості.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та результати дисертаційного дослідження обговорювались на науково-практичних конференціях, семінарах, конгресах, зокрема: “Демократичне врядування в контексті глобальних викликів та кризових ситуацій” (м. Львів, 2009 р.); “Державне управління в Україні: проблеми державотворення, виклики та перспективи” (м. Одеса, 2010 р.); “Сучасна регіональна політика: формування, реалізація та розвиток публічної служби” (м. Одеса, 2010 р.); “Державне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи” (м. Одеса, 2011 р.); “Сучасна регіональна політика: освіта, наука, практика” (м. Одеса, 2011 р.); “Сучасні тенденції розвитку публічного управління: теорія та практика” (м. Одеса, 2012 р.); “Развитие частно-государственного партнерства в Республике Беларусь” (м. Мінськ, 2012 р.); “Реформування публічного управління: теорія, практика, міжнародний досвід” (м. Одеса, 2014 р.); “Державне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи” (м. Одеса, 2017 р.).

Публікації. За результатами дослідження за темою дисертації опубліковано 17 праць, у тому числі 6 – у наукових фахових виданнях України, 1 – у зарубіжному виданні, 10 публікацій апробаційного характеру.

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Обсяг основного змісту дисертації становить 200 сторінок. Дисертація містить 1 таблицю, 7 рисунків та 5 додатків. Список використаних джерел містить 267 найменувань, з яких 18 іноземними мовами.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, основні завдання, об'єкт та предмет, методологічні основи дослідження, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, вказуються положення, що складають наукову новизну, наукове та практичне значення дисертаційної роботи, наводяться відомості щодо апробації та публікації результатів дослідження, вказується структура та обсяг роботи.

У **першому розділі** – *“Теоретичні засади дослідження взаємодії органів публічної влади зі ЗМІ у забезпеченні відкритості і прозорості”* – визначено проблемне поле впровадження демократичних принципів відкритості та прозорості; проаналізовано моделі інформаційної взаємодії органів публічної влади та ЗМІ в Україні в історичній ретроспективі; обґрунтовано, що розвиток сучасного медіапростору України відбувається під впливом демократичних тенденцій та змінюється внаслідок економічних і соціальних трансформацій українського суспільства.

Доведено, що в сучасних умовах ефективність публічного управління забезпечується дотриманням принципів відкритості та прозорості влади і перебуває в залежності від характеру інформаційних зв'язків між органами публічної влади та ЗМІ. Запровадження принципів відкритості та прозорості в діяльність органів публічної влади необхідно розглядати як комплексне поєднання процесів їх формування, становлення та розвитку.

Зазначено, що прозорість характеризується максимально можливою доступністю інформації про діяльність управлінського апарату й формуванням жорсткого механізму громадського впливу на сферу державного управління через представницькі інститути, у першу чергу ЗМІ; а відкритість є обов'язком із забезпечення можливості вільного доступу громадян до здійснення управління державними справами. В умовах реформування всіх сфер життєдіяльності держави існують вагомі підстави для нової комунікативної парадигми з домінантами партнерської взаємодії та відкритого діалогу, яка втілюється в конституційній демократії, що значно розширює межі свободи ЗМІ щодо їх участі в процесах управління. Влада та ЗМІ мають створювати середовище рівноправного діалогу громадянського суспільства та держави. Ця функція є особливо необхідною у суспільстві, яке прагне до відкритого діалогу між суб'єктами і об'єктами управління.

Встановлено, що медіа-простір в Україні сьогодні фактично ще тільки формується як самостійний національний простір, але він активно впливає на суспільну думку. Роль власника (засновника) ЗМІ як регулятора процесів у медіа-просторі є невизначеною, що значно ускладнює процес ефективної взаємодії органів публічної влади зі ЗМІ. Органи публічної влади України використовують різні механізми регулювання ситуації в медіа-просторі: прийняття нормативних актів різного типу та рівня; пряме та непряме фінансування; прямий тиск, погрози позбавлення фінансової, політичної або інтелектуальної підтримки та ін.

Сучасний етап розвитку публічного управління характеризується різноплановим розумінням поняття та класифікацій моделей взаємодії органів публічної влади та ЗМІ. Виявлено, що в Україні відносини між органами публічної влади та ЗМІ перебувають у перехідному періоді від авторитарної до відповідальної свободи. Успішність такого переходу залежить як від готовності та активності самої влади, так і від ЗМІ. В останні роки у суспільства з'явилися можливості до більш виваженого конструктивного діалогу з владою. Таким чином, органи публічної влади демонструють рух до інформаційної відкритості. Дослідження взаємовідносин між представниками органів публічної влади та ЗМІ надало змогу виявити три різновиди двосторонньої взаємодії:

- традиційну взаємодію влади та ЗМІ, сформовану ще в радянський період, яка передбачає різні варіанти економічної підтримки “своїх” преси, фінансованої або з коштів, заздалегідь закладених у бюджет, або одержуваних із резервних місцевих фондів;

- інноваційну або нову, яка майже не використовувалася в радянський період: інноваційними механізмами взаємодії можна вважати конкурси, які оголошуються владою, різні форми соціального замовлення, договори на інформаційне забезпечення процесів публічного управління;

- комбіновану або мутантну, яка об'єднує особливості перших двох видів, в основі має співпрацю, володіння зовнішніми, але не змістовними внутрішніми властивостями, характерними для інноваційної взаємодії.

Характерною особливістю сучасного медіа-простору України є активізація процесу об'єднання традиційних і нових медіа в цілісні – мультимедійні, інтегровані – комплекси. Цей процес супроводжується насамперед змінами в середовищі комунікації, а саме: інтеграцією регіонального, національного та глобального інформаційних просторів. При цьому змінюється аудиторія, яка продовжує сегментуватися та диференціюватися на нових підставах, причому, за власною ініціативою, а не під впливом медіа. Виникає можливість одночасного користування кількома каналами комунікації, різко збільшується кількість споживачів, яким потрібні специфічні форми комунікації.

З огляду на зазначене, забезпечення відкритості та прозорості органів публічної влади не видається можливим без дієвих механізмів, пов'язаних із правовим та організаційним забезпеченням інформаційної діяльності органів публічної влади.

У другому розділі – *“Організаційно-правовий механізм взаємодії органів публічної влади та ЗМІ”* – проаналізовано чинні нормативно-правові документи, що регламентують відкритість та прозорість органів публічної влади у процесі взаємодії зі ЗМІ та організаційна складова діяльності структур публічного управління щодо налагодження процесу інформаційної взаємодії на регіональному рівні; узагальнено зарубіжний досвід взаємодії влади зі ЗМІ та можливості його запровадження в українську практику.

Норма права стосовно інформаційної відкритості та прозорості органів публічної влади реалізується через законодавство. Встановлено, що в Україні

нормативно-правові засади, які регламентують процес взаємодії органів публічної влади та ЗМІ, почали активно формуватися у 90-х роках минулого століття, коли було ухвалено принципові акти, які сформували основу інформаційної діяльності в країні. Однак, сьогодні залишається низка невідрегульованих, з точки зору права, проблем: необхідність уточнення положень законодавства про діяльність органів публічної влади у частині визначення інформування громадян про поточну діяльність органу влади як важливого завдання; чітке визначення характеру інформації, обов'язкової до оприлюднення, та способів її опублікування з передбаченням відповідного фінансування. Все це передбачає подальший розвиток законодавства про ЗМІ, а отже, розробка правового механізму забезпечення інформаційної відкритості та прозорості публічних органів влади сприятиме регулюванню положення суб'єктів взаємодії органів публічної влади та ЗМІ, особливо на регіональному рівні. Розробка правових механізмів забезпечення інформаційної відкритості та прозорості органів публічної влади, а також розробка адекватного управлінського інструментарію сприятиме врегулюванню положення суб'єктів інформаційної взаємодії. Однак вищезазначені заходи не справлятимуть достатнього впливу на ситуацію без налагодження чіткої організаційної діяльності структур публічного управління щодо налагодження процесу інформаційної взаємодії, володіння загальною медійною ситуацією навколо управлінських структур.

Аналіз організаційної складової налагодження процесу взаємодії органів публічного управління зі ЗМІ виявив низку проблем: нечітке розмежування функцій між структурними підрозділами, неузгодженість горизонтальних взаємодій, дублювання функцій, а також недостатнє володіння загальною медійною ситуацією, які створюють передумови для численних помилок у проведенні якісної взаємодії зі ЗМІ.

Доведено, що організаційні перетворення повинні впроваджуватися за узгодженою програмою, яка формалізується у вигляді Концепції управління інформаційною діяльністю органу публічної влади, де необхідно окреслити очікувані результати у вигляді показників ефективності інформаційної взаємодії. Зазначається, що якість організаційних процесів буде залежати не тільки від опрацювання програми та її реалізації, а й від готовності органів публічної влади до реорганізації складових інформаційно-комунікаційного процесу.

Закордонна практика регулювання медіа-сфери свідчить, що влада в країнах демократії не може безпосередньо керувати та використовувати ЗМІ в своїх цілях. У зарубіжних країнах ЗМІ виконують функцію не тільки інструменту інформування суспільства, а й засобів контролю з боку суспільства за діяльністю влади. Тим не менш, органи публічної влади зберігають певну можливість контролювати медіа-процеси. Тому, у більшості демократичних країн світу зміст матеріалів ЗМІ регулюється. Для цього вироблені різноманітні процедури: від повного законодавчого контролю до системи саморегулювання.

У країнах світу система взаємодії органів публічної влади та ЗМІ заснована на двох основних принципах: максимального невтручання влади в діяльність ЗМІ (регулювання здійснюється спеціальними органами, безпосередньо не підконтрольними владі, у т. ч. виконавчій); колегіальності органів, що здійснюють таке регулювання із врахуванням інтересів всіх груп соціальної спільноти. Ці принципи об'єднані ідеологією, яка проголошує, що в розвинених демократичних країнах телевізійне та звукове мовлення й взагалі всі ЗМІ вважаються не інститутом влади, а інститутом суспільства. Основна їх мета полягає в служінні інтересам не держави, а суспільства. Таку позицію в цих країнах поділяє і сама влада, яка усвідомила необхідність незалежної оцінки її діяльності з боку суспільства через ЗМІ, а також визнала, що таким чином істотно підвищується ефективність її управління суспільною думкою. Визначено, що головною умовою ефективного функціонування ЗМІ на регіональному та національному рівні у більшості країн є державне регулювання медіа-сфери, що здійснюється у таких стратегічних напрямках: вирівнювання національного та регіонального рівнів ЗМІ; фінансова підтримка місцевих ЗМІ, об'єктивно нездатних функціонувати як бізнес-суб'єкт; удосконалення нормативно-правової бази для забезпечення повноцінного економічного існування ЗМІ, які мають статус комерційних підприємств.

У **третьому розділі** – *“Модель механізму регулювання взаємодії влади та ЗМІ на регіональному рівні як інструмент забезпечення відкритості та прозорості”* – проведено ситуаційний аналіз взаємодії регіональної влади зі ЗМІ на прикладі Одеської обласної державної адміністрації; обґрунтовано концептуальні підходи до формування діалогової моделі взаємодії органу публічної влади та ЗМІ, яка сприятиме забезпеченню відкритості та прозорості влади в Україні та розроблено проектні рекомендації з основних напрямків удосконалення інформаційної взаємодії органів публічної влади та ЗМІ України.

Проведення ситуаційного аналізу взаємодії органів публічної влади та ЗМІ на прикладі роботи управління комунікацій та інформаційної політики з відділом (прес-службою) патронатної служби апарату Одеської обласної державної адміністрації засвідчило необхідність планомірного впровадження ефективної взаємодії зі ЗМІ шляхом формування нової комунікаційної стратегії, заснованої на аналізі цільових аудиторій, виборі комунікаційних каналів. Зазначена стратегія покликана сприяти підвищенню ефективності публічного управління, вивченню тенденцій громадської думки, оперативному реагуванню на актуальні теми, формуванню діалогової моделі взаємодії органу влади зі ЗМІ.

Встановлено, що технологічна забезпеченість інформаційної прозорості органів публічної влади є важливою передумовою підвищення рівня відкритості у процесі спілкування з громадськістю, що надає додаткову можливість безпосередньої інформаційної взаємодії органів виконавчої влади з громадськістю.

Запропоновано діалогову модель взаємодії органів публічної влади та ЗМІ, функціонування якої можливе за умов виконання розробленого алгоритму функціонування механізму взаємодії суспільства, держави та бізнес-структур, який передбачає поетапне виконання дій, націлених на розширення переліку суб'єктів публічно-приватного партнерства у сфері інформаційної взаємодії та дотримання відповідності цільовим установкам. У запропонованій діалоговій моделі взаємодії на рівні “органи публічної влади – ЗМІ” проведено поділ за термінами впливу і очікуваного ефекту, передбачено два типи дій діалогової взаємодії для кожного виду взаємодії, які формують зворотній зв'язок, та запропоновано системне ранжування “постійних” елементів із типовими функціями взаємодії структур влади та ЗМІ за допомогою діалогових форм спілкування, договірному партнерства. Модулями діалогової моделі взаємодії є органи публічної влади всіх рівнів, ЗМІ, які забезпечують інформацією громадські організації, бізнес-спільноти. Для забезпечення відкритості та прозорості публічної діяльності, органи регіональної влади повинні мати ефективний механізм регулювання взаємодії зі ЗМІ – режим взаємопов'язаних дій суб'єктів взаємодії, узгоджених із наявною сукупністю засобів і регламентуючих методів, що забезпечує досягнення стратегічної мети.

Доведено, що формування механізму регулювання взаємодії – це розроблення регламентного документа, в якому чітко прописано алгоритм дій суб'єктів органу влади, відповідальних за комунікаційну взаємодію зі ЗМІ. Зазначеним документом має бути визначено: принципи комунікаційної взаємодії; її мета та завдання; функції суб'єктів, відповідальних за комунікаційну взаємодію зі ЗМІ; порядок підготовки та надання інформації з чітко визначеними термінами та відповідальними в залежності від типу комунікації – планова, оперативна (подія, надзвичайна ситуація), роз'яснювальна (реакція на непорозуміння, коментарі, вирішення конфліктних ситуацій); ресурсне забезпечення взаємодії; шаблони ключових повідомлень для різних цільових аудиторій; детальний опис виконання конкретних процедур, а саме: внутрішні інструкції щодо організації постійного інформаційного потоку; робота з лідерами думок; аналіз цільової аудиторії; налагодження зворотного зв'язку; процеси і методики ефективних інструментів комунікації; реагування на повідомлення та запити ЗМІ; антикризове реагування; захист від недостовірної інформації, поширеної в ЗМІ; звітність та відповідальність.

Проактивна комунікаційна стратегія та регламент дій суб'єктів органу влади, відповідальних за комунікаційну взаємодію зі ЗМІ, інституалізують механізм регулювання взаємодії органу влади зі ЗМІ як певну послідовність процесів досягнення мети, що має об'єктивний причинно-наслідковий характер (рис. 1). Таким чином, механізм регулювання взаємодії може розглядатися як процес, входом якого є мета комунікування, а виходом – довіра населення до органу влади та публічність/популярність ЗМІ. Регулювання комунікаційної взаємодії органу влади зі ЗМІ з точки зору процесного підходу, відіграє суттєву роль у забезпеченні як вхідних елементів взаємодії – цілі, інтереси, пріоритети

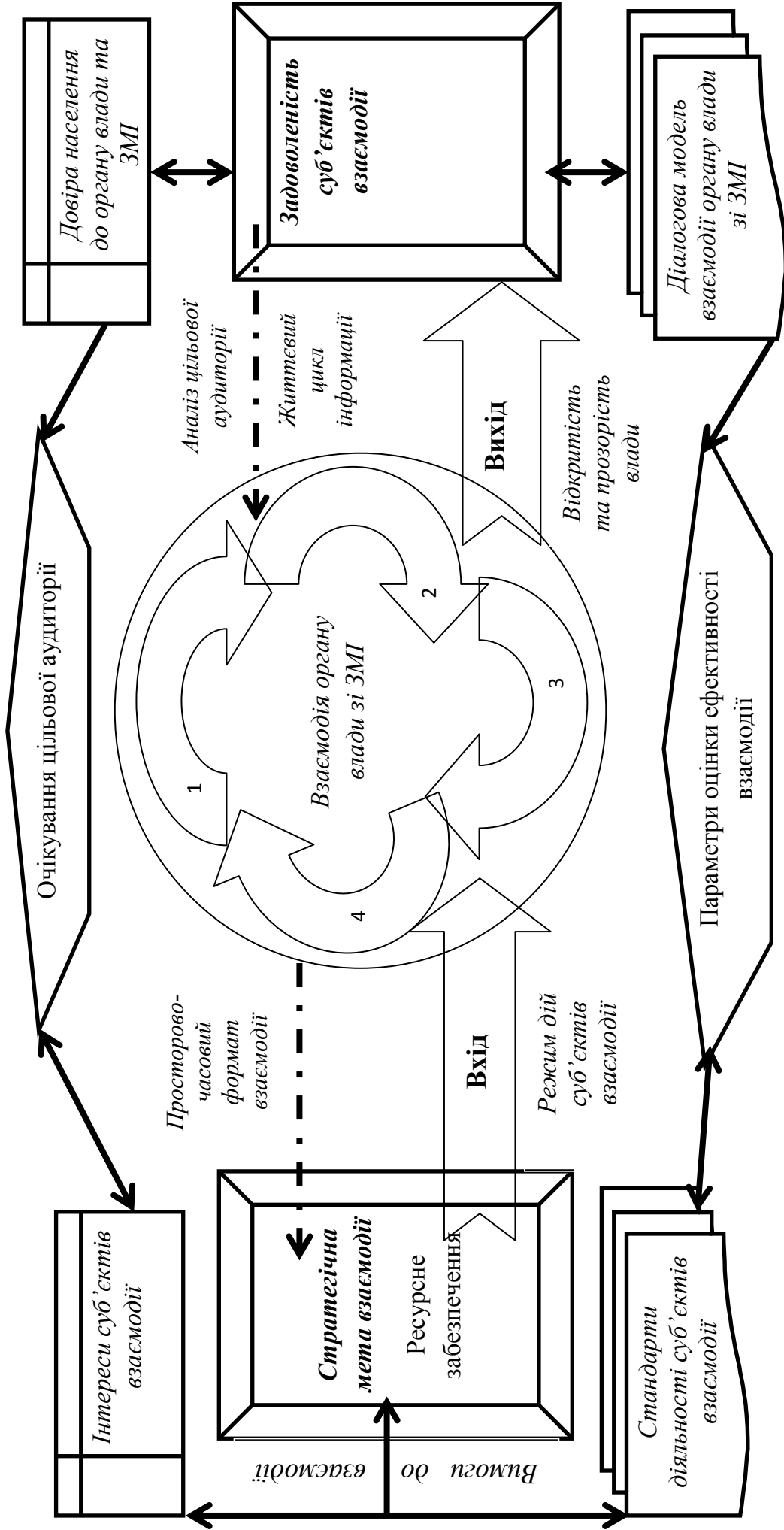

Рисунок 1. Процесна модель механізму регулювання взаємодії органу влади зі ЗМІ:

1. Концептуалізація взаємодії – розроблення, затвердження і реалізація проактивної комунікаційної стратегії;
2. Регламентування взаємодії – розроблення, затвердження і реалізація регламентного документа;
3. Планування взаємодії – розроблення, затвердження і реалізація планів взаємодії;
4. Моніторинг та оцінювання ефективності взаємодії за встановленими параметрами досягнення стратегічної мети

двох інститутів, так і критеріїв на виході – задоволеність усіх зацікавлених сторін умовами надання достовірної та всебічної інформації.

Механізм регулювання взаємодії органу влади зі ЗМІ, як регламент дій суб'єктів забезпечення відкритості та прозорості публічної діяльності в процесі розроблення та реалізації комунікаційного процесу у межах життєвого циклу інформації, має забезпечити ефективність управління системою комунікаційних взаємовідносин між двома інститутами.

Отже, ефективне функціонування запропонованої моделі надасть змогу посилити роль організацій громадянського суспільства у вирішенні питань, пов'язаних із доступом громадськості до інформації, а також забезпечить відкритість і прозорість влади, її здатність, спроможність і готовність до діалогу з різними інституціями та вплине на процеси консолідації суспільства в Україні.

ВИСНОВКИ

У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення актуального наукового завдання, що полягає в обґрунтуванні механізму регулювання взаємодії влади зі ЗМІ на регіональному рівні у процесі забезпечення відкритості та прозорості й розробці рекомендацій щодо його запровадження в практичну діяльність органів публічної влади України. Результати проведеного дослідження свідчать про те, що поставлені завдання виконано, мета досягнута. Узагальнення результатів надає змогу сформулювати низку висновків і рекомендацій, що мають теоретичне і практичне значення.

1. На підставі аналізу наукових вітчизняних та зарубіжних джерел з проблематики дисертаційної роботи встановлено, що хоча окремі аспекти запровадження принципів відкритості і прозорості, зокрема їх використання як характеристик процесу державного управління і показників діяльності органів державного управління, і привертали увагу провідних вітчизняних та зарубіжних науковців, але питання реалізації відкритості і прозорості як принципів діяльності органів публічного управління у взаємодії зі ЗМІ системно і комплексно не досліджувалися. На основі узагальнення теоретичних підходів до визначення запропоновано власне бачення поняття “відкритість та прозорість влади у сфері взаємодії публічних органів влади та ЗМІ” як фундаментальних положень, які формують належний рівень розуміння й обізнаності громадян щодо різних аспектів діяльності органів публічної влади, а також забезпечують права та можливість громадськості доступу до інформації, участі у роботі публічних органів влади, впливу на прийняття рішень та контролю за діяльністю посадових осіб.

2. До сутнісних характеристик принципів відкритості та прозорості у взаємодії органів публічної влади та ЗМІ можна віднести доступ до інформації, участь громадськості у прийнятті рішень, а також формування прозорості та відкритої діяльності шляхом співробітництва та діалогової взаємодії.

Відкритість та прозорість у діяльності органів публічної влади залежить від спроможності цього інституту до інноваційних змін у системі публічного управління, причому прозорість слід розглядати як встановлення владою умов, що забезпечують залучення громадян та інших суб'єктів управління до прийняття управлінських рішень, а відкритість – як обов'язок із забезпечення можливості вільного доступу громадян до здійснення управління державними справами.

3. Сучасний медіа-простір України є, за своєю суттю, не стільки ретранслятором інформації, а й її виробником, у зв'язку з цим медіа-простір постає як складна, глобальна система, що самоорганізується, містить усі складові, які здатні генерувати інформаційні передумови та запити, здатні забезпечувати потреби в інформації всіма можливими комунікаційним засобами. Рівень розвитку сучасних ЗМІ та специфіка їх впливу на соціальні процеси вказує на те, що вони є одним із факторів практичної реалізації суспільного діалогу.

Якісні зміни публічного управління в Україні вимагають розробки нової моделі інформаційної взаємодії органів публічної влади та ЗМІ з використанням соціокомунікативних технологій в управлінській діяльності, яка передбачає зміну ролей учасників комунікації. Це пояснюється тим, що сучасний споживач інформаційного продукту прагне до індивідуалізації та самореалізації, є критичним і мобільним, тож традиційні способи впливу є недосконалими та втрачають свою дієвість.

4. Враховуючи недоліки нормативного забезпечення і недостатній рівень організаційного регулювання взаємодії органів влади зі ЗМІ запропоновано такі напрями удосконалення правового механізму та організаційної складової регулювання зазначеної взаємодії: розробити і прийняти Інформаційний кодекс України, в якому окремим розділом врегулювати питання взаємодії органів державної влади зі ЗМІ; підвищити ефективність і якість роботи прес-служб органів виконавчої влади у питанні оперативності, повноти й об'єктивності подачі інформації на сайтах чи в офіційних виданнях органів виконавчої влади про їх діяльність; позбавити залежності ЗМІ від політичних та фінансово-економічних еліт і водночас створити простір для здорової конкуренції мас-медіа, вільного доступу до інформаційного ринку; запровадити “інститут громадської експертизи”, що передбачає залучення до оцінки роботи органів виконавчої влади представників громадськості та ЗМІ; запровадити органами виконавчої влади системний моніторинг пропозицій і зауважень щодо своєї діяльності, оприлюднених у ЗМІ і механізм реагування на них.

5. Закордонна практика регулювання взаємодії органів влади зі ЗМІ свідчить, що вона базується на принципах: свободи слова та доступу до інформації; відкритості, неупередженості та інформованості з боку органів державної влади. А ЗМІ є незалежними від держави, мають приватну й суспільну форму існування, тож сприймаються як бізнесова структура, громадський інформатор та контролер дій влади. Інформаційна взаємодія

будується на концептуальних засадах свободи слова та думок, отримання чесної та відкритої інформації від органів державної влади, їх невтручання у господарчу діяльність ЗМІ. Ефективність взаємодії органів публічної влади та влади зі ЗМІ залежить від послідовності та стабільності заходів і методів їх співпраці, що є головним за наявності концептуальних підходів до інформаційної та комунікаційної політики держави

Визначено, що головною умовою ефективного функціонування ЗМІ на регіональному та національному рівні є державне регулювання медіа-сфери, що здійснюється у таких стратегічних напрямках:

- вирівнювання національного та регіонального рівнів ЗМІ: кожному з них необхідний баланс між державно- та бізнес-орієнтованими медіа;
- надання фінансової підтримки місцевих ЗМІ, які об'єктивно нездатні функціонувати як бізнес-суб'єкт;
- вдосконалення нормативно-правової бази для забезпечення повноцінного економічного існування ЗМІ, які мають статус комерційних підприємств.

6. Ситуаційний аналіз взаємодії органів публічної влади та ЗМІ на прикладі роботи управління комунікацій та інформаційної політики й відділу (прес-служби) патронатної служби апарату Одеської обласної державної адміністрації визначив необхідність поступового усунення недоліків у роботі, а саме: активних дій щодо створення та підтримання доброзичливого ставлення громадськості через ЗМІ до діяльності органів публічної влади, з метою забезпечення їх нормального функціонування і розширення діяльності; збереження репутації; збереження внутрішніх відносин з використанням піар-прийомів для створення у співробітників комунікаційних структур почуття відповідальності і зацікавленості в справах адміністрації.

У своїй більшості комунікаційні структури обласної державної адміністрації використовують обмежений набір інформаційних каналів для інформування про діяльність органу влади. Методи співробітництва зі ЗМІ є однотипними, що у свою чергу, не сприяє формуванню ефективної моделі взаємодії між органом публічної влади та ЗМІ, проведенню роботи у формі діалогу, співробітництва та взаємної відповідальності.

Для подальшого планомірного впровадження ефективної взаємодії зі ЗМІ, необхідним є формування комунікаційної стратегії, яка тісно пов'язана з кодексом культури та етики, аналізом цільових аудиторій, на які необхідно спрямовувати свої дії, а також вибором комунікаційних каналів.

7. Діалогова модель взаємодії органу влади зі ЗМІ є оптимальною, запровадження якої призводить до зміни стану не тільки об'єкта взаємодії – громадської думки, а й суб'єкта, який вступає у взаємовідносини. Це надає підстави вважати її оптимальною моделлю управління складними інформаційно-комунікативними процесами, які складаються в умовах взаємодії правової демократичної держави та розвинутого громадянського суспільства.

Запропоновано процесну модель механізму регулювання взаємодії органу влади зі ЗМІ. Вона визначає етапи, пов'язані з концептуалізацією (розроблення, затвердження і реалізація проактивної комунікаційної стратегії) та регламентацією (розроблення, затвердження і реалізація регламентного документа); та включає планування (розроблення, затвердження і реалізація планів взаємодії); моніторинг та оцінювання ефективності за встановленими параметрами досягнення стратегічної мети. Модель сприятиме інституційній регламентації (комбінацію стимулів і обмежень) дій суб'єктів взаємодії в процесі надання ЗМІ достовірної та всебічної інформації про функціонування органу влади, його плани, напрями дій та результати діяльності, що здійснюються шляхом встановлення правил поведінки, які визначають способи взаємодії між суб'єктами, запроваджуючи обмеження на використання ними засобів для досягнення цілей.

8. Дослідження напрямів формування управлінсько-комунікативної компетентності службовців органів публічного управління; розробка методики визначення показників результативності управлінсько-комунікативної компетентності службовців є предметом подальших наукових розвідок.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Даниленко С. А. Технологічне забезпечення інформаційної відкритості місцевих органів влади та визначення пріоритетів розвитку регіональних мереж телекомунікацій. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*: електрон. наук. фахове вид. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2009. Вип. 5. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/tppd/2009-1/zmist/R_4/Danilenko.pdf.

2. Даниленко С. А. Визначення нових управлінських підходів у взаємодії органів публічної влади і засобів масової інформації в умовах формування інформаційного суспільства. *Актуальні проблеми державного управління*: зб. наук. праць. ОРІДУ. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2011. Вип. 1(45). С. 55–58.

3. Даниленко С. А. Правовий механізм забезпечення інформаційної відкритості та прозорості публічних органів влади за новим законом України «Про доступ до публічної інформації». *Державне управління та місцеве самоврядування*: зб. наук. праць. Дніпропетровськ : Вид-во ДРІДУ НАДУ, 2012. Вип. 2(13). С. 51–58.

4. . Даниленко С. А. Формування нової моделі інформаційної взаємодії органів публічної влади засобів масової інформації і суспільства на сучасному етапі розвитку України. *Теорія та практика державного управління*: зб. наук. праць. Харків: Вид-во ХарРІДУ НАДУ, 2013. Вип. 1 (40). С. 107–115.

5. Даниленко С. А. Організаційний механізм взаємодії органів публічної влади і засобів масової інформації. *Ефективність державного управління*: зб. наук. праць. Львів: Вид-во ЛРІДУ НАДУ, 2013. Вип. 1(34). С. 239–245.

6. Даниленко С. А. Создание модели государственно-частного партнерства в развитии цифрового вещания Украины как необходимое условие информационной открытости органов государственной власти и местного самоуправления. *Управленческое консультирование*: Российский науч.-практ. журнал. Санкт-Петербург: Изд-во РАНХиГС, 2013. № 12(60). С. 140–146.

7. Даниленко С. А. Діалогова модель взаємодії органів публічної влади і засобів масової інформації. *Актуальні проблеми державного управління*: зб. наук. праць. Одеса, 2017. – № 3(71). – С. 38–45.

Опубліковані праці апробаційного характеру:

8. Даниленко С. А. Попов М. П. Підвищення технологічної забезпеченості інформаційної відкритості місцевих органів влади. *Демократичне врядування в контексті глобальних викликів та кризових ситуацій*: матеріали наук.-практ. конф. (Львів, 3 квіт. 2009 р.) Львів: Вид-во ЛРІДУ НАДУ, 2009. С. 389–392.

9. Даниленко С. А. Забезпечення критеріїв відкритості та прозорості публічних органів влади в умовах формування інформаційного суспільства. *Державне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи*: матеріали 1 міжнар. наук. інтернет-конф. (Одеса, 11 чер. 2010 р.). Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2010. С. 55–59. URL: <http://www.oridu.odessa.ua/7/1/nvs/Materialu2010.pdf>.

10. Даниленко С. А. Діалогова модель інформаційної взаємодії органів публічної влади і засобів масової інформації як механізм зворотнього зв'язку із громадським суспільством. *Сучасна регіональна політика: формування, реалізація та розвиток публічної служби*: матеріали підсум. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Одеса, 23 вер. 2010 р.) Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2010. С. 260–261.

11. Даниленко С. А. Взаємодія органів публічної влади й приватного сектору в управлінні інформаційною сферою. *Державне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи*: матеріали 2 міжнар. наук. інтернет-конф., (Одеса, 3 чер. 2011 р.) Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2011. С. 102–108. URL: <http://www.oridu.odessa.ua/7/1/nvs/Materialu2011.pdf>.

12. Даниленко С. А. Публічно-приватне партнерство як необхідна складова розвитку цифрового мовлення в Україні. *Сучасна регіональна політика: освіта, наука, практика*: матеріали підсум. наук.-практ. конф. за між нар. участю (Одеса, 28 жов. 2011 р.). Одеса: Вид-во ОРІДУ НАДУ, 2011. Т. 2. С. 26–28.

13. Даниленко С. А. Впровадження інноваційної моделі інформаційної взаємодії органів публічної влади, засобів масової інформації і громадськості на регіональному рівні. *Сучасні тенденції розвитку публічного управління: теорія та практика*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. за між нар. участю (Одеса, 2 лист. 2012 р.). Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2012. С. 226–227.

14. Даниленко С. А. Частно-государственное партнерство как необходимая составляющая развития цифрового вещания в Украине. *Развитие частно-государственного партнерства в Республике Беларусь*: материалы

Международ. науч.-практ. конф. (Минск, 13–14 дек. 2012 г.) Минск: Академия управления при Президенте Республики Беларусь. Минск, 2012. С. 310–314.

15. Даниленко С. А. Моделювання діалогової взаємодії органів публічної влади, засобів масової інформації і громадськості. *Реформування публічного управління: теорія, практика, міжнародний досвід*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Одеса, 31 жов. 2014 р.) Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2014. С. 187–189.

16. Даниленко С. А. Правові аспекти забезпечення інформаційної відкритості та прозорості публічних органів влади в Україні. *Актуальні проблеми Європейської інтеграції*: зб. статей. Одеса: Вид-во «Фенікс», 2012. Вип. 8. С. 155–163.

17. Даниленко С.А. Зарубіжний досвід регулювання медіа-сфери в контексті взаємодії органів публічної влади і засобів масової інформації. *Державне управління в Україні: історія державотворення, виклики та перспективи*: матеріали VIII Міжнар. наук. Інтернет-конференції аспірантів та докторантів з держ. упр. (Одеса, 26 трав. 2017 р.). Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2017. С. 87–90.

АНОТАЦІЇ

Даниленко С. А. Відкритість та прозорість влади: механізм регулювання взаємодії зі ЗМІ на регіональному рівні. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління. – Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, Одеса, 2018.

У дисертаційному дослідженні запропоновано рішення актуального наукового завдання щодо теоретичного обґрунтування механізму регулювання взаємодії влади зі ЗМІ на регіональному рівні у процесі забезпечення відкритості та прозорості й розробці рекомендацій щодо його запровадження в практичну діяльність органів публічної влади України.

У роботі узагальнено теоретичні підходи до сутнісних характеристик принципів відкритості та прозорості у взаємодії органів публічної влади зі ЗМІ на основі чого запропоновано авторське визначення понять: “інформаційна взаємодія органів публічної влади та ЗМІ”, “відкритість та прозорість влади у сфері взаємодії публічних органів влади та ЗМІ”.

Досліджено архітектуру медіа-простору в Україні та встановлено сутнісні аспекти функціонування сучасної моделі інформаційної взаємодії органів публічної влади та ЗМІ; визначено напрями вдосконалення організаційно-правового механізму взаємодії органів публічної влади та ЗМІ в Україні; узагальнено закордонний досвід регулювання взаємодії влади зі ЗМІ з точки зору можливості його застосування в українській практиці.

Проведено ситуаційний аналіз взаємодії регіональної влади зі ЗМІ на прикладі Одеської обласної державної адміністрації; визначено чинники технологічного забезпечення інформаційної відкритості органів публічної влади.

Обґрунтовано концептуальні підходи до формування процесної моделі взаємодії органу публічної влади та ЗМІ, яка сприятиме забезпеченню відкритості та прозорості влади в Україні та розробленню проектних рекомендацій з основних напрямків удосконалення інформаційної взаємодії органів публічної влади та ЗМІ України.

Визначено перспективи подальших наукових досліджень.

Ключові слова: принципи відкритості та прозорості влади, процес взаємодії органів публічної влади та ЗМІ, медіа-простір, правовий та організаційний механізми взаємодії, механізм регулювання, технологічне забезпечення інформаційної відкритості, діалогова модель, інституціалізація.

Даниленко С. А. Открытость и прозрачность власти: механизм регулирования взаимодействия со СМИ на региональном уровне. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата наук государственного управления по специальности 25.00.02 – механизмы государственного управления. – Одесский региональный институт государственного управления Национальной академии государственного управления при Президенте Украины, Одесса, 2018.

В диссертационном исследовании предложено решение актуальной научной задачи по теоретическому обоснованию механизма регулирования взаимодействия власти со СМИ на региональном уровне в процессе обеспечения открытости и прозрачности, разработке рекомендаций по его внедрению в практическую деятельность органов публичной власти Украины.

В работе обобщены теоретические подходы сущностных характеристик принципов открытости и прозрачности во взаимодействии органов публичной власти со СМИ на основе чего предложено авторское определение понятий: “информационное взаимодействие органов публичной власти и СМИ”, “открытость и прозрачность власти в сфере взаимодействия публичных органов власти и СМИ”.

Исследована архитектура медиа-пространства в Украине и установлены сущностные аспекты функционирования современной модели информационного взаимодействия органов публичной власти и СМИ; определены направления совершенствования организационно-правового механизма взаимодействия органов публичной власти и СМИ в Украине; обобщено зарубежный опыт регулирования взаимодействия власти со СМИ с точки зрения возможности его применения в украинской практике.

Проведен ситуационный анализ взаимодействия региональной власти со СМИ на примере Одесской областной государственной администрации,

определены факторы технологического обеспечения информационной открытости органов публичной власти.

Обоснованы концептуальные подходы к формированию процессной модели взаимодействия органа публичной власти и СМИ, которая будет способствовать обеспечению открытости и прозрачности власти в Украине и разработке проектных рекомендаций по основным направлениям совершенствования информационного взаимодействия органов публичной власти и СМИ Украины.

Определены перспективы дальнейших научных исследований.

Ключевые слова: принципы открытости и прозрачности власти, процесс взаимодействия органов публичной власти и СМИ, медиа-пространство, правовой и организационный механизмы взаимодействия, механизм регулирования, технологическое обеспечение информационной открытости, диалоговая модель, институционализация.

Danylenko S.A. Openness and Transparency of the Authorities: the Mechanism of Regulation of Interaction with Mass Media at the Regional Level. – On the rights of manuscripts.

The Thesis for a Candidate Degree in Public Administration. Speciality 25.00.02 – Mechanisms of Public Administration. – Odessa Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Odessa, 2018.

The dissertation proposes, first, the solution of the urgent scientific problem regarding the theoretical revealing of the regulation mechanism of interaction between the public authorities and the media at the regional level while ensuring openness and transparency, and, secondly, the development of recommendations on its introduction into the practical activities of public authorities.

The first part of the thesis analyses various scientific approaches to the formation of communicative paradigms in the context of the information society's development. It is proved that under the contemporary conditions the effectiveness of public administration depends on the degree of implementation of democratic principles of openness and transparency in the activities of the public authorities. It is revealed that the development of the new information and communication models and the convergence of the multimedia technologies with the traditional media have changed the accustomed system of interaction between the public authorities and the mass media.

The second chapter analyzes and discloses current legal acts regulating the openness and transparency of public authorities, proposes innovative management tools related to the development of legal mechanisms for ensuring information openness and transparency of public authorities, as well as organizational activities of administrative structures in the process of setting up information interaction at the local level; generalizes foreign experience in using legal and economic mechanisms of media functioning, which promote the informing of the society, public control over

the activity of the authorities, as well as the development of adequate managerial tools that will effectively regulate the status of subjects of information interaction. It is necessary to increase the level of the existing regulatory acts on openness and transparency of the public authorities' implementation, to introduce the unified standards and forms on the coverage of their activities in the media. Contradictions and conflicts in the sphere of cooperation between the public authorities and the media can and must be resolved by the development of adequate administrative tools of the subjects of the system of information interaction and participants of information relations.

Organizational transformations should be implemented according to the agreed program, which is formalized as the Concept of information management of the public authority.

It is determined that state regulation of the media sphere at the regional and national levels is carried out in the following strategic areas: the equalization of the national and regional levels of mass media; the balance between the state and business-oriented media is necessary for each of them, the main condition for the efficient functioning of the media at the regional and national levels is determined; financial support for the local media, which is objectively incapable to function as a business entity; improvement of the regulatory framework for ensuring the full economic existence of the media, which have the status of commercial enterprises.

In the third part of the thesis a situational analysis of the interaction of regional authorities with the media was conducted taking the case of the Odessa Oblast State Administration; the process of technological level improvement in information openness of public authorities, which is conditioned by modern processes in our country and demands fundamentally new approaches to the development of information resources is analyzed; the conceptual approaches to the formation of a dialogue model of interaction between the public authorities and the mass media are revealed, which will promote the openness and transparency of the authorities in Ukraine; the recommendations on the main directions of improvement of information interaction between the public authorities and the mass media of Ukraine are developed.

In the conclusions the findings of the theoretical generalization are presented; the results of the scientific task solution, which is in the revealing of the mechanism of interaction regulation between the authorities and the media at the regional level in the process of ensuring openness and transparency are presented; the recommendations on its introduction into the practical activities of public authorities are proposed.

Key words: the principles of openness and transparency of power, the process of interaction between the public authorities and mass media, media space, legal and organizational mechanisms of interaction, regulation mechanism, technological provision of information openness, dialogue model, institutionalization.

Підписано до друку 29.08.2018.
Формат 60х90/16. Папір офсетн.
Гарнітура «Таймс». Друк цифровий. Обл.-вид. арк. 0,9.
Тираж 100 прим. Зам. № 29/08.

Надруковано з готового оригінал-макету у видавництві
Одеського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України

Свідоцтво ДК №1434
від 17 липня 2003 р.
65009, м. Одеса, вул. Генуезька, 22.
т. 705-97-48
www.oridu.odessa.ua